

09.00 uur Ontvangst

09.30 uur Opening door dagvoorzitter Joost Hoebink & Jesper Rijpma

[Joost Hoebink & Jesper Rijpma](#)

09.40 uur Ervaringsverhaal van een arts

[Mariska Koster | Voorheen longarts, Deventer Ziekenhuis](#)

Iedereen die in een ziekenhuis met patiënten werkt, is getuige van het leed dat ziekte, behandeling en naderend sterven met zich meebrengen. Je moet wel van steen zijn als je dat niet raakt. Artsen en verpleegkundigen zijn niet van steen, en aandacht voor hun emoties is nodig om het prachtige en soms zware vak met passie te kunnen blijven uitoefenen. Mariska Koster vertelt over haar ervaringen als longarts, en de redenen die zij had om uiteindelijk een ander pad in te slaan.

10.15 uur Laatste levensfase

[Sander de Hosson | Longarts, gespecialiseerd in longkanker en palliatieve zorg](#)

Wat zie je aan iemand die sterft? Hoe ga je daar mee om en wat kan het met jezelf doen?

Lees hier Sanders blog [Ode aan een verpleegkundige](#), een van de best gelezen verhalen ooit op Nursing.nl.

11.00 uur Koffie- en theepauze

11.30 uur Existentiële pijn in de laatste levensfase

[Gea Arentsen | Psychosociaal therapeut bij ziekte en rouw/verlies; trainer en docent palliatieve zorg](#)

Als de dood dichtbij komt raakt deze het bestaan tot in de diepste kern: de grond onder het bestaan valt weg, doelen verliezen hun zin, alles en iedereen moet losgelaten worden. De pijn die dan gevoeld wordt kan wanhopig, angstig, boos, machteloos of eenzaam maken en soms overgaan in lijden: existentieel lijden. Hoe kun je je als zorgverlener nu verhouden tot de pijn in die eenzame nacht van de ziel? Wat is belangrijk als de dood zo in het zicht komt? Hoe kun je iemand bijstaan in het loslaten van het leven? In deze lezing maken we contact met deze existentiële pijn en bespreken we handvatten om hiermee om te gaan.

11.55 uur Euthanasie: hoofd en hart

[Agnes Wolbert | Directeur NVVE](#)

Tijdens deze presentatie worden de ontwikkelingen rondom euthanasie besproken. Verpleegkundigen en verzorgenden zijn vaak de eerste aan wie een patiënt zijn euthanasiewens toevertrouwt. Met je kennis op orde, spreekt je hart beter.

Agnes stond ook met een artikel in Nursing: [Wat moet je als verpleegkundige weten over euthanasie bij dementie?](#)

12.20 uur Last Days

[Lieve Blancquaert | Fotografe en documentairemaakster.](#)

Lieve maakte de indringende fotoreportage Last Days. Ze vertelt over haar wereldreis die ze maakte om het einde van het leven in beeld te brengen. Hoe we omgaan met de dood verschilt wereldwijd enorm.

13.00 uur Lunchpauze

14.00 uur Workshopronde 1

[Bekijk hier de workshops](#)

15.00 uur Koffie- en theepauze

15.30 uur Workshopronde 2

[Bekijk hier de workshops](#)

16.30 uur Einde